

Nedostatak sredstava, prostora za rad, mala zastupljenost u medijima otežavaju djelovanje Vijeća srpske nacionalne manjine BPŽ

13 Prosinac 2020   Ivanka Herceg   Hitova: 209

Istaknuo je, među ostalim, **Dušan Nogić**, predsjednik Vijeća srpske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije.

Pravo je pripadnika nacionalnih manjina na odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina kojim se služe, a ostvaruje se temeljem Ustava Republike Hrvatske, Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.

-Ostvareno je to pravo samo u jednoj školi na području BPŽ, u OŠ Okučani i u tome je bila prva u RH. Iako imamo dobru suradnju sa spomenutom školom, ta prava se inače ne ostvaruju po automatizmu. Da bi se do njih došlo moraš se uključiti u borbu sa sustavom, administracijom, birokracijom. U sredinama gdje bismo to mogli ostvariti prisutan je jedan vid neprihvatanja modusa dodatnog obrazovanja po modelu C iz straha roditelja koji žive na tom području. O tome društvo ne razmišlja. Dovoljno je napraviti anketu i pitati ih zbog čega ne želite da vaša djeca pohađaju dodatno obrazovanje po modelu C. A to je ostvarivo u još jednoj školi na našem području- istaknuo nam je **Dušan Nogić**.

Pripadnici nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave sudjeluju u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika što je također regulirano Ustavnim zakonom RH.

Što Vijeće znači za srpsku zajednicu na području Županije?

-To je kompleksno pitanje. Spomenuli ste Zakon o pravima nacionalnih manjina koji regulira pitanje i odnos društva prema nacionalnim manjinama i nacionalne manjine prema državi. Društvo je to zamislilo, odnosno država, politika, da sa tim Zakonom manjine imaju prava ostvarivanja lokalne samouprave, ali manjinske samouprave, znači na razini jedinica lokalne samouprave –općina, grad, županija.

Mi trebamo voditi računa o samoj zajednici na način da smo neka uprava, a u biti kakva smo mi to uprava? Mi smo takva uprava koja doslovce da bi radila mora imati sredstva, prostor, ljude, kadrove. A mi danas još uvijek, na žalost, nakon proteka 25 godina nakon rata, živimo u nekom vremenu opterećeni s time. Dokaz tomu su mnoge stvari počev od malog broja radnih mjesta, stalnih migracija mladih ljudi, velike neuposlenosti, malog dohotka, neuređenosti i sada se manjinska zajednica treba boriti sa nekim problemima. Primjerice Županijsko vijeće dobije za svoj rad, za redovne programske aktivnosti dugi niz godina 80.000 kuna. A primjerice jedinica lokalne samouprave za manifestacije nekom Društvu isplati za putovanje višestruko veće iznose. Mi još uvijek u ovakvom društvu nemamo jasno definirane stavove, ne gledajući na Zakon, tko smo, što smo i na koji način i kako trebamo raditi. Do kada će situacija biti takva, teško mi je reći. Znam neke sredine koje su i prije ovoga Zakona radile kud i kamo drugačije. Stvar je do ljudi, politike i sredine. Naša sredina nas ipak ne prepoznaje- naglašava nam **Dušan Nogić**.

Što konkretno kao Vijeće radite, što je djelokrug rada?

-Napravljen je Program rada, kao i za svaku godinu, predviđene su sve aktivnosti koje su interesantne za naredno razdoblje za rast, razvoj i funkcioniranje naše zajednice. Primjera radi aktivnosti se odnose na brigu za kulturu, jezik, upošljavanje, socijalnu skrb, razvoj zajednice u gospodarskom i kulturnom pogledu, briga za tekovine NOB-a, briga o antifašizmu, obnova spomenika, kulturne građe, obrazovanje po modelu C...-istaknuo je **Nogić**.

Što se tiče nastave vjeronauka mišljenja je da se ne vodi ispravno računa o djeci.

-Kako je određeno kod nas po Zakonu, nije obavezan, ali se odrađuje u školama. Mišljenja sam da je to mjesto podjele. Vjeronauk se može organizirati u onim školama u kojima je prisutan veći broj djece, a što je sa onim školama gdje je manji broj djece i nije ga moguće organizirati. Kroz vjeronauk su djeca prinuđena na asimilaciju ili su van nastave taj sat kada je riječ o tom predmetu. Je li ispravno vodimo računa o toj djeci? U pitanju su sva ona djeca koja ne idu na nastavu vjeronauka, bilo katoličkoga, bilo pravoslavnoga. Je li riječ o diskriminaciji? Prvi smo se susreli s tim problemom- rekao nam je **Dušan Nogić**.

Njegovanje kulture, pisma, izdavaštvo, mediji

Dušan Nogić autor je Zbirke poezije naslova „Da se ne zaboravi“, a nakladnik je 2018. godine bilo Vijeće srpske nacionalne manjine BPŽ. -Zbirka je posvećena dvojici velikana pjesništva koji su dio života proboravili na području Županije, Grigoru Vitezu i Branku Radičeviću.

U zbirci su zastupljeni pjesnici amateri koji žive ili su živjeli na ovom području, a uvjet nije bio da su pripadnici nacionalne manjine, ali je bio da se jedna pjesma tiska na ćirilici, a jedna na latinici, tako da je isprepletana i jednim i drugim pismom. Promocija je održana u Gradskoj knjižnici Slavonski Brod uz nazočnost 100-injak ljudi i medija iz Hrvatske-HRT, istočne Slavonije koji rade u sastavu TV Novi Sad- istaknuo je **Nogić**.

Naš sugovornik je i izdavač Brošure o rušenju spomenika i spomen-obilježja NOB-a na novogradiškom području koju je izdao Organizacijski odbor za obilježavanje 70. obljetnice osnivanja Psunjskog partizanskog odreda. Autor teksta je Đorđe Mihovilović, a izdavač Dušan Nogić. Osvrnuo se prilikom našega razgovora na spomenik u Gradskom parku u NG kojega je, kako kaže, lokalna politika uklonila (radi se o spomeniku autora Antuna Augustinčića, hrvatskoga kipara).

-Reagirao sam i na ideju da se ukloni spomen kosturnica nad kojom je taj spomenik bio te da se kosti polože na drugo mjesto, što na kraju ipak nije učinjeno istaknuo je **Nogić** i dodao kako imaju namjeru kao Vijeće tiskati i izdati knjigu „Spomenici na području Nove Gradiške 1990-2020.“- dodao je **Nogić**.

Kada je u pitanju vidljivost rada manjinskih zajednica u medijima, prema riječima našega sugovornika, teško dolaze do javnosti na taj način.

-Javni medij me zabrinjava. Ne mogu na to utjecati, ali može Vlada, Sabor da manjinske zajednice imaju veću zastupljenost. I na lokalnima nas nema, samo onda kada se trebaju opravdati povučena sredstva za projekte, a u nekima ni tada -istaknuo je **Dušan Nogić**.

Zbog svega navedenoga, prema Nogićevim riječima, **u programskoj aktivnosti Županijskoga Vijeća srpske nacionalne manjine je formiranje internet stranice i internet radija.**

-Ali nemamo prostora ni dovoljno sredstava da to možemo realizirati. Nedavno smo na Predsjedništvu SNV-a donijeli Odluku da idemo na drugačiji oblik informiranja. Nositelj svih aktivnosti vezanih za informiranje bit će SNV na web stranici i u drugim medijima, a mi ćemo biti ti koji ćemo se direktno moći uključiti na web stranicu-kaže.

S obzirom na problem s prostorom potrebnim za provedbu aktivnosti na ovom prostoru odlučili su se za izgradnju vlastitoga.

-U izgradnji je Svetosavski dom u Okučanima gdje bi trebao biti srpski Kulturni centar. Na tom području najčešće su naše aktivnosti i okupljanja ljudi društvenog karaktera. U nekoliko navrata za određene aktivnosti nismo mogli na korištenje dobiti Dom u Okučanima, ponuđeni su nam doduše drugi prostori u drugim naseljima općine, pa smo iznajmljivali šatore i održali planirane sadržaje u Okučanima. To je jedan od razloga da smo krenuli u izgradnju toga doma, a slično će biti i u drugim sredinama. Nadam se da ćemo za dvije godine taj projekt završiti. Gradi se na crkvenom zemljištu i ispoštivane su sve zakonske odredbe (projektna dokumentacija, lokacijska, građevinska dozvola, plaćene sve obveze prema općini Okučani). Bit će to multifunkcionalan prostor jer želimo pokrenuti jedan drugačiji život. Želimo omogućiti i starima i mladima slobodno korištenje toga prostora, osmisli sadržaje društvene, kulturne i ine aktivnosti gdje će svatko u određenom vremenu pronaći sebe. Bit će i privrednih i društvenih aktivnosti jer taj kraj je devastiran gospodarski. Mladi odlaze, kao i iz cijele Slavonije i želimo prema svojim mogućnostima, biti ti koji će napraviti svojevrsnu renesansu života na tom području.

Ako imamo prostor i određen broj ljudi koji imaju volju raditi i dogovorena sredstva pratit će se projekti, natječaji, ukazivati ljudima na to. Baza podataka će biti napravljena kako bi pomogli razvoju zanatstva, poduzetništva, a logistiku planiramo osigurati u suradnji sa Hrvatskim zavodom za zapošljavanje. Tako je i sa poljoprivredom. Želimo ljude koji ovdje žive vezat za ovaj prostor da ostanu tu, a ne da se događa da iz drugih zemalja i krajeva dođu i kupe 300-400 ha zemlje. Kakav doticaj imaju sa ovim krajem? Koriste poticaje za svoje gospodarstvo, nas gledaju kao koloniju za sirovinu koju otpremaju drugdje. Neće oni doći ovdje živjeti. Nemamo od toga koristi. Prostora u Fondovima ima dosta samo treba to pokrenuti- rekao nam je **Dušan Nogić**.

Ove se godine radilo strogo po epidemiološkim mjerama

Tako je nedavno održana i sjednica Vijeća srpske nacionalne manjine grada Nova Gradiška.

-Teška je godine, ali uspjeli smo ju organizacijskom pogledu odraditi. Jedna od programskih aktivnosti Županijskoga vijeća bila je osnivanje Pododbora SKD Prosvjete u Okučanima, Novoj Gradiški, Slavanskom Brodu. Obnovljen je rad i KUD-a „Branko Radičević“ u Slavanskom Brodu. Upravo je taj KUD bio nositelj književnih večeri posvećenih Branku Radičeviću, Petru Preradoviću, Branku Čopiću... Cilj nam je dovesti te večeri i na prostor Nove Gradiške, Okučana. Na takav način se kulturnim aktivnostima nitko nije bavio i to nam je namjera- naglasio je **Nogić**.

Pomagali su i domaćinstvima u potrebi

Kako bi barem malo olakšali život starijima i nemoćnima Županijsko vijeće i SNV je osiguralo određenu pomoć iz svojih sredstava za ljude slabijega socijalnoga stanja i podijeli su oko 150 pakete (u paketima potreštine u vrijednosti oko 100 kuna). Pribavljeno je i sjeme za proljetnu sjetvu vrtova i također podijeljeno domaćinstvima, a ove godine dodijeljen je i dio tehnike kojega je, prema riječima Dušana Nogića, donirao Visoki komesarijat RSrbije: peći, hladnjaci, perilice rublja.

-I tu sam skrenuo pozornost da ljude ne možo dijeliti po tome jesu li bili u izbjeglištvu u R Srbiji ili ne. Gledam čovjeka po mogućnostima. Razgovarao sam i sa ambasadoricom RSrbije u Hrvatskoj o tome. To stvara kod ljudi podjele i ponižavajuće je. Takav odnos prema ljudima mene kao čovjeka smeta- istaknuo je **Nogić**.

U slijedećoj godini nadaju se, kao i svi, da će epidemiološka situacija omogućiti redovne aktivnosti udruga, a tada u planu imaju obilježiti i 80. obljetnicu Psunjskog partizanskog odreda.

-On je nositelj antifašističkog pokreta ovoga dijela Slavonije i Moslavine. Tražit ću i od Vlade i Predsjednika RH da bude pokrovitelj jer u to želim uključiti i i politiku. Planiramo i izložbu fotografija spomenika NOB-a, kao i promociju knjige o spomenicima NOB-a na prostoru Nove Gradiške- zaključio je **Dušan Nogić**, predsjednik Vijeća srpske nacionalne manjine Brodsko-posavske županije.

Tweetaj